

וארטים לפרשת השבוע

כב ו. כי ידעתי את אשר תברך מבורך ואשר תאר יואר. מדוע לעניין הברכה כתב מבורך בלשון הווה, ואילו בקללה כתב בלשון עתיד יואר? וי"ל, אומר הזרע שמשון, עיי' רש"י בשמות ד ז שהואש שם שמידה טובה מרובה ממידת פורענות, וכשיש מידה טובה הקב"ה ממחר להביאה ולכן אשר תברך באותו רגע זה כבר מבורך, אבל פורענות זה לא כך אלא אשר תאור הוא יואר רק אח"כ כי הקב"ה לא ממחר לעשותה.

כב ז. וילכו זקני מואב וזקני מדין וקסמים בידם. אומר רש"י קסם זה נטלו, אמרו אם יבוא פעם ראשונה יש בו ממש. אם ידחנו אין בו תועלת. לפיכך כשאמר לינו פה הלילה אמרו אין בו תקווה. רבים נתקשו מה פרוש הדברים כאן; וי"ל, אומר הרע"א, עיי' רש"י לגילע על הפסוק: ויאמר מואב אל זקני מדין. מה ראה ליטול עצה ממדין, כיון שראו את ישראל נוצחים שלא כמנהג העולם אמר במדיין תנגדל ונשאל שם אידך, הלך ושאל ענו לו אין כוחו אלא בפה אף אנו נלחם בהם בפה מיד הלכו לבלעם שכוחו היה בפיו עיי' קללות. ולכאוי קשה איך חשבו שיועיל הרי גם משה יכול לברך חזרה ומה תועיל הקללה. וי"ל שלכך בדקו וזה הקסם: הנה אצל משה כתוב עמדו ואשמעה מה יצווה ה', היינו שהיה צריך ללכת לבדוק מה ה' אומר. אמרו אם יבוא בפעם הראשונה סימן שהוא יותר ממשה שהיה צריך לומר עמדו ואשמעה מה יצווה ה'. ואם ידחנו אז הוא כמשה, ואין בו תועלת כי הוא יקלל ומשה יברך. וכשאמר לינו פה הלילה אמרו אין בו תקוה כי הוא לא יותר ממשה רבינו, ומשה יכול להפוך את קללתו.

כב יב. לא תאור את העם כי ברוך הוא. וברש"י אמר בלעם לקב"ה אני אקלל, אמ"ל הקב"ה לא לקלל, א"ל אז אני אברך, א"ל הקב"ה לא מדובשך ולא מעוקצך. תימא, הוא רצה לקלל, הקב"ה א"ל לא, אז הוא אמר אני אברך, מה הוא רוצה, לקלל או לברך? וי"ל שבלעם ידע שרבקה היתה עקרה בגלל ש'לבו' ברך את רבקה: אחותנו את היי לאלפי רבבה, וכדי שלא יאמרו שמברכותיו של אותו רשע נושעה, הקב"ה עשאה עקרה. ובלעם שרצה לקלל חשב שיוכל לעשות זאת או עיי' קללה, או עיי' ברכה, משום שיברכתו היא חובה לעם ישראל שלא יאמרו מברכתו של אותו רשע נושעו והקב"ה לא יביא עליהם את הברכה. ויש להוסיף שכתוב בתרגום יונתן, שבלעם הוא לבן. **עו"ל** דאמרין בפרק חלק כל הברכות שברך בלעם את ישראל נתהפכו לקללות, וכוונתו היתה שיברכם ואח"כ יתהפכו לקללות.

כב יז. כי כבד אכבדך מאוד וכל אשר תאמר אלי אעשה וגוי, ויען בלעם יואמר אל עבדי בלעם אם יתן לי בלעם מלוא ביתו כסף וזהב לא אוכל לעבור את פי ה'. יש להקשות מה הזכיר כאן כסף וזהב מי דיבר עיי' בכלל, וי"ל שהם אמרו כבד אכבדך **מאוד**, ואמרו הו"ל בכל מאודך – ממון. רבי נתן גשטטנר.

כב כ. אם לקראו לך באו האנשים קום לך איתם. וברש"י אמר הקב"ה שלך, וסבור אתה ליטול עמך שכן קום לך איתם עיי'. ויש להקשות וכי בשכר מותר לו לקלל את ישראל? וי"ל עיי' המחנה אפרים שלוחין יא שכתב דאף דאין שלוחות לעכו"ם ואין שליח לדבר עבירה, בכ"א פועל דינו שונה וידו כיד בעה"מ ממש אף כשאין שלוחות. ופועל נמי כיוון שיקבל שכר אז הוא פועל וידו כיד בעה"מ והוי כאילו בלעם עושה העבירה ולא בלעם ולכן שרי למיזל. המאור שבתורה בשם רבי ישראל בארי.

כב כח. וילך עם שרי מואב. אומר רש"י **ליבו כליבם.** וקשה מנין לך לרש"י שליבו כליבם. ועו"ל דאיתא בפסוק **ויחן אף ה'** כי הולך עממה, למה הקב"ה כעס עליו, הרי הוא אמר לו בפסוק קודם, **קום לך עממה.** וי"ל, אומר הגאון, שהלשון **עם** זה ביחד, והלשון **איתם'** זה לא ביחד, אלא רק הולך איתו ולא ביחד. (ורבי דן דרביקין ממדיק זאת מכמה מקומות. נביא אחד מהם, אצל אברהם אבינו כתוב, ושני נערי איתו. כי הם עם הדומה לחמור. והם לא הולכים עם אברהם בקדושתו אלא איתו. מאידך אצל בלעם כתוב ושני נערו עמו.) וזה מה שאמר הקב"ה לא תלך **עממה** ביחד באותה מחשבה, ואח"כ א"ל קום לך **איתם** – לא ביחד, ומה הוא עשה, וילך **עם** שרי מואב – היינו ביחד וליבו כליבם. ולכן גם הקב"ה כעס עליו.

כב כט. ויאמר בלעם לאתון כי התעללת בי וגו'. רבי חיים קניבסקי מקשה אחר, שבלעם ראה כזה שם עצום שהבהמה התחילה לדבר, איך זה שהוא לא נבהל ולא חוזר בתשובה אלא נעמד להתווכח אתה כאילו לא קרה דבר. (ועיין במדרש ששרי מואב נבהלו מאוד כי מימימהם הם לא ראו כדבר הזה) וי"ל שהרשע הזה היה בעל גאוה עצום והוא רצה להראות לשרים שהוא רגיל בכך, ואם הוא היה מתרגש אז הם היו שמים לב אבל הוא התחיל להתווכח כאילו זה קורה לו יום יום. בסוף הבהמה ניצחה אותו והוציאה אותו גרוע מכל הסיפור הזה כמו שמאריכים במדרש. אבל בכ"א אנחנו רואים מכאן כמה

בעל גאוה מוכן לעשות כדי להישאר בגאוותו, עד כדי שאפ"י בנס כזה גדול הוא עדיין לא מודה בהפסד. וכעין זה עולה מדברי הבריסקר רב שהביא שמבואר בתרגום על המילים כי התעללת בי, כי חייבת בי, והיינו שצחקת עלי. רואים שמה שהפריע לבלעם זה לא שהיא ריסקה לו את הרגל אלא שהיא צחקה עליו והיינו הכבוד הפריע לו.

כג ב. ויעש בלעם כאשר דבר בלעם ויעל בלעם שור ואיל במזבח. כאן מבואר שבלעם ובלעם העלו יחדיו את הקרבנות, ולקמן בפסוק יד התורה לא מתיחסת מי העלה את הקרבנות האם בלעם או בלעם או שניהם יחד ויש משמעות בפסוק שרק בלעם בנה. והי"ה בפעם השלישית כשבלעם ניסה לקלל מראש הפעור ובלעם בנה שבעה מזבחות וכו' כתוב להדיא שבלעם בנה והקריב את הקרבנות כדכתיב שם ויעש בלעם כאשר אמר בלעם ויעל פר ואיל. ויש לעיין מה הטעם שבלעם השנייה והשלישית בלעם בנה לבדו. וי"ל שבלעם הראשונה שבלעם ניסה לקלל והעלה קרבנות כתוב מיד לאחמ"כ בפסוק ג וילך בלעם בנה לבדו. וי"ל שפנעס הראשונה שבלעם ניסה לקלל והעלה קרבנות כתוב מיד לאחמ"כ בפסוק ג וילך שפי, ואיתא בסנהדרין קה בלעם חיגר ברגלו אחת היה שנאמר וילך שפי, והנה בעל מום יכול להקריב קרבנות בן נח כי רק מחוסר אבר פסול בקרבנות בן נח ולכן גם כתוב וילך בלעם ובלעם קרבנות כי בלעם עדיין יכל להקריב, אך בקרבנות הבאים אחר כבר לא יכל להקריב כי הוא נהיה מחוסר אבר כי מבואר בנדה לא. הובא ברש"י כד ד מאי דכתיב מי מנה עפר יעקב ומספר את רובע ישראל מלמד שהקב"ה יושב וסופר רבעיותיהם של ישראל מתי תבוא טיפה שהצדיק נוצר ממנה עד דבר זה נסמית עינו של בלעם וכו', ז"א שלפני ההקרבה השנייה נהיה בלעם סתום עין והיינו מחוסר אבר כמבואר ברש"י שתום עין הכוונה שהעין לא הייתה במקום אלא היה לו שם חור, לכן בפעם הראשונה בלעם עדיין הקריב, אך בפעמים הבאות שהוא מספר את רובע ישראל ונהיה מחוסר אבר רק בלעם הקריב. נחלת בנימין.

כג יב. אשר ישים ה' בפי אותו אשמור לדבר. בסנהדרין פט איתא הכובש נבואתו לוקה, ותו"ש שם כתב שאין כזה לאו, אך הר"י"ק כתב שיש לאו שלא לכבוש את נבואתו, ונלאו המפרשים לחפש היכן יש כזה לאו. והרוגוטשובר מצא זאת בפרשתנו, שכתוב אשר ישים ה' בפי אותו אשמור לדבר, והרי השמר פן ולאוי הר"י"ז לא תעשה. וכאן יש אשמור לדבר ונמצא שיש לאו בזה.

כג טז. ויקר ה' אל בלעם וישם דבר בפיו ויאמר שוב אל בלעם וכה תדבר. וברש"י ב"א שהקב"ה אמר לבלעם שע"כ הוא יילך עם בלעם לברך את ישראל. וקשה הרי קודם הקב"ה אמר לו לא מדובשך ולא מעוקצך והיינו שלא הסכים שיברך, ומה קרה כאן שפתאום כופה אותו ללכת לברך? וי"ל, אומר האוסטורבצאר עיי' פקדושין ט: ששכר מצווה בהאי עצמא ליכא וטעם הדבר כי מכיוון שאין מענישים על מצוות עשה אז ממילא גם אין שכר (מנחות מא.). ובמנחות שם שבשעת כעס מענישים גם על אי קיום עשה. וממילא לפי"ז צ"ל שבשעת כעס גם יש שכר על קיום עשה. והנה באותם ימים שבלעם הלך לקלל, הקב"ה לא כעס (ברכות ז) ועם ישראל גם הפסיד מזה כי לא היה להם שכר המצוות בזמן שכונס כי לא כעס. ולכך מעיקרא אמר הקב"ה שלא יילך כי לא צריך לברכותיו משום דחוי שעת כעס ויש להם שכר קיום מצוות עשה בהאי עצמא, אולם אחרי שהלך וגרם כיום למצב של אי כעס שגורם לזה שאין שכר בעוה"ז על מצוות עשה, לפחות שיילך לברך.

כג כא – כב. לא הביט און ביעקב ולא ראה עמל בישראל ה' אלוקיו עמו ותרועת מלך בן. קל מוציאם ממצרים. איתא באור החיים הקדוש בפרשת משה שסטים אם בעליו עמו לא ישלם, הקב"ה מוחל עוונותיהם של ישראל משום שהם דבוקים בו והוי כבעליו עמו בשמירתם על הנשמה שניתנה להם בפקדון מה'. אולם אצל שבעלי עמו פטור רק מגניבה אבידה ואונס, אבל פגיעה יש מחלוקת אם מקרא נדרש רק אלפניו או גם אלפני פניו ואז הפטור הוא אף בפגיעה (ב"מ צח.). והנה בברית בין הבתרים נאמר לאברהם ועבדום ועינו אותם 400 שנה, וקשה הלא יצאו ממצרים אחרי 210 שנים, והתרוץ עיי' הוא מקרא נדרש לפני פניו שנאמר שם כי גר יהיה זרעך והיינו שהגלות התחילה מאז היותם גרים, ולא רק מאז שעבדום ועינו אותם, וגר הרי זה מעת שנוול יצחק כמבואר ברש"י בפרשת לך לך, ומאז עברו 400 שנה. וזהו מה שאמר הכתוב לא הביט און ביעקב כי ה' אלוקיו עמו, ומנלן שגם על פגיעה נאמר דין זה? התשובה היא דכתיב קל מוציאם ממצרים ואיך הוציאם הרי עברו רק 210 שנים: התשובה היא שהגלות התחילה כבר בזמן יצחק שהיה גר כי מקרא נדרש לפני פניו, ואי"כ שפיר פטור כשבעליו עמו אי בפגיעה. האוסטורבצר.

כד ב. וישא בלעם את עיניו וירא את ישראל שוכן לשבטיו. אומר רש"י ראה שאין פתחיהם מכוונים זה לזה, אמר ראויה שתשרה שכניה בנייהם. הגמ' בב"ב מביאה את דברי רש"י הללו על פסוק ה' דלקמן **מה טובו אהלך יעקב משכנותך ישראל.** ואי"כ קשה מה ראה רש"י

פרשת בלק תשפ"ה

להביא את זה על הפסוק וירא את ישראל שוכן לשבטיו? וי"ל דהנה יש בחז"ל ב' טעמים למה לא לכווין את הפתחים אחד חסד השני, א'. משום על הרע, שזה טעם שאנו מספקים חשוב כדי להשרות את השכינה בבללו. עוד טעם משום צניעות. שזה דבר גדול - והוא סיבה להשרות השכינה. ולפי"ז י"ל דהנה איתא בברכות כ. ששבט יוסף לא שלטו בן עין הרע (בן פורת יוסף בן פורת על עין), ואם כל השטים היו מעורבבים ביחד, אז אין ראייה שעושים זאת משום צניעות, דאולי הוא משום עין הרע, אבל כעת שהוא רואה שבני ישראל שוכנים כל שבט בנפרד, וגם יוסף אין פתחיו מכוונים, סימן שהטעם הוא משום צניעות, לא כי ליוסף אין בעיה של עין הרע, ולכך ראויה שתשרה שכניה בנייהם.

כד ג. נאום הגבר שתום העין. התרגום פירש גברא דשפיר חזי. ואילו רש"י פירש שהיתה עינו נקורה והיה סומא באחת מעיניו. בפשטות יש כאן סתירה בין הפרושים לדתרגום הוא שבח, ולרש"י הוא גנאי. אבל, אומר הבעל שם טוב זע"א, שהפרושים לא סותרים אחד לשני. וכוונתם היא לעניין דלהלן. הנה בשביל להשיג נבואה צריך איוו קדושה יתירה, והרי הקב"ה רצה להשרות שכיתנו על הגוי הרשע הזה כדי שלא יהיה פתחון פה לאומות שאין להם נביא, ולכן השרה שכיתנו על בלעם, והמכשף הזה היה רשע מופלג, ומדוע זכה לנבואה הרי אין לו שום קדושה, לכך הקב"ה עיוור את עינו האחת ואז היא לא טמאת, ודרכה השרה את השכינה. וזהו כונת התרגום ששפיר חזי דעיי' העין השתומה אחת היה חוזה בנבואה כי לא חטא בעין זאת כלל.

כד י. ויחר אף בלק אל בלעם. יש לעיין מדוע חרה לבלק אפו כעת יותר מבפעמים הקודמות, הא לאורך כל הדרך אמר בלעם את אשר ישים האלוקים בפי אותו אשמור לדבר ואעפ"י בלק לקחו? וי"ל דעד עתה כל הזמן היתה לבלק תקווה אולי באיזשהו שלב הוא יקלל, אך כעת הוא אמר מברכיך ברוך, ואורריך ארוו. אי"כ הוא גילה שעלולם הוא לא יקלל את ישראל כי אז הוא מקלל את עצמו, לכן הוא כעס. רבי חיים סולאוויצ'יק.

כד יז. לכה איצטצ אשר יעשה העם הזה לעמך באחרית הימים. אומר רש"י ניץ לו להכשיל את ישראל עם בנות מואב. ויש להקשות היכן רש"י ראה דבר זה בפסוק? וי"ל שההלכה שישאר ששא גויה הוולד הולך אחר האם וזה מה שרצה בלעם לערב את ישראל עם הגויים ועיי' יהוי ילדיהם גוים, כפי שהוא אכן הצליח לבסוף, ודבר זה מרומז בפסוק שכתוב אשר יעשה העם הזה לעמך והיינו שהעצה שהוא נתן זה להפוך את העם הזה לעם שלך וזה עיי' שינשאו לבנות מואב אז ילדיהם יהיו מואבים. זוהר תורה.

כד כג. אוי מי יחיה משמו א-ל. הנה בסליחות אנו אומרים וסלחת לעווננו כי רב הוא. יש להקשות האם בגלל שעוונותינו רבות לכן וסלחת לעווננו? לפחות שלא נגיד כי רב הוא כי הרי זו לא סיבה לסלות. וי"ל, אומר רבי יונתן איבשיץ בדרך צחות, שהנה נפק שבו"ע כמו רב, שמדובר בקנס ואח"כ באו עדים פטור. והרי מבואר בגמ' (חגיגה טז.) שכשאדם מתוודה על מעשיו יש שני מלאכים שמעידים עיי', ואי"כ זה נקרא מודה בקנס ואח"כ באו עדים, ורק אם נסבור כרב צריך להיות פטור, אבל אם נאמר כשמואל אז צריך להיות חייב. וזה מה שאנחנו אומרים כי רב הוא, כי נפסקה ההלכה כרב שפטור, ולכן תחוס עלינו ותפטור אותנו. וזה מה שאמר בלעם: **אוי מי יחיה משמו א-ל.** היינו שאם נסבור כשמואל לא נחיה והיינו שלא נוכל לעמוד בפני ב"ד של מעלה, כי ס"ל מודה בקנס ואח"כ באו עדים חייב.

כה ז. וירא פנחס וגו' ויקח רומח בידו. ובסנהדרין פב. אילו נהפך זמרי והרג לפנחס היה פטור, משום רודף. וקשה הרי זמרי יכול לפרוש, והוי לפחות כיכול להצילו באחד מאבריו? ומכח קושיה זו חידש בשש"כ מא' כה'. שגנב שבא בשבת, מותר להתקשר למשטרה כדין בא במחצרת שהווי פיק"נ, ולכאורה קשה הרי יש אפשרות שיאמר לגנב קח את כל כספי ואז ממילא לא יהיה פיקוח נפש. אלא התשובה היא שלומדים מהפרשה שלנו שהנדרף לא חייב לשנות מצב, אלא מכיוון שבמצב הנוכחי הוא יכול להיחרג זה נחשב פיקוח נפש ולא אומרים לו שיציל את עצמו מפיקוח נפש על ידי שיישנה את המצב. ולכן, אומר השש"כ, גם לא אומרים לאדם שיתן את כל כספו לגנב ובכך יימנע מהלחיות במצב של פיקוח נפש, אלא יחלל שבת.

כה ז. וירא פנחס וגו' ויקח רומח וידקור את שניהם. ויש להקשות הא פנחס היה כהן כמבואר בזבחים קא: ואיך היה מותר לו להרוג את זמרי וכזבי ולהיטמאות למת? וי"ל, עיי' המבואר בשמואל ב כג כ וברד"ק שם, שלכנה מותר להיטמאות למת ממלחמת מצווה, ולפי"ז י"ל פה שהבועל ארמית קנאים פוגעים בו וזה מצווה בפרט שזה נועד להצלת עם ישראל, ולגבי כזבי שהיתה נכריה י"ל דס"ל שאין עכו"ם מטמאים באהל (ועיין במשני"ל אדם מהלכות אבל) לכן הותר לפנחס. רינת יצחק.

בדרך שאדם רוצה לילך מוליכים אותו

כשמתבוננים מעט בפסוקי הפרשה מתעוררת קשהיה עצומה. בפעם הראשונה שבאו שולחים לבלעם הקב"ה מצווה לבלעם לא ללכת עמכם, וכשבאו השלוחים בפעם השנייה הקב"ה אומר לבלעם קום לך איתם, מה ההבנה בזה שבתחילה הקב"ה לא נתן לו ללכת ואילו לבסוף הקב"ה אמר לו ללכת איתם מה פשר הדברים? ועו"ק מדוע כשהולך לבסוף הקב"ה כעס עליו שהולך איתם הרב הקב"ה בעצמו אמר לו ללכת? מתרצת ע"כ הגמ' במכות י': מכאן שבדרך שאדם רוצה לילך מוליכים אותו. כי מתוך תשובתו של בלעם השתמע שבאמת הוא מעוניין ללכת כי הוא אמר אין כבודי ללכת עם שרים פשוטים כמותכם ולכן הקב"ה לא נותן לי ללכת כמו שמרחיב רש"י, והיינו שהוא הוסיף על איסור הקב"ה ללכת פרשנות משלו כי הוא באמת מאוד רצה ללכת, לכן הקב"ה אמר אתה רוצה ללכת, ואין בעיה, אבל תישא בתוצאות. ודבר זה הוא עניין חדש בעבודת ה' ומידה טובה מרובה ממידת הפורענות שאם לאדם יש לו רצון חזק לעשות מעשה טוב ולקיים רצון ה' והוא רוצה בכך באמת אז הוא בודאי יצליח, ויהיה לו ס"ד אדירה בזה. וכל אדם מקבל עזרה ממרום בהתאם לאופי הבחירה שבחר והגו הבהירה החופשית שהקב"ה נתן לאדם. וכשרוצים לגמור את השי"ס הקב"ה נותן בזה ס"ד. ורואים כשמגיעים לגדולי ישראל לבקש ברכה לגדול בתורה מה הם עונים לנו? אם תרצה תצליח. כי צריך לרצות ואז הקב"ה נותן את ההצלחה, וכן מי שרוצה מאוד לשוב בתשובה אפי' על דברים קשים של בין אדם לחברו שצריך לבקש מחילה מכל מי שדיבר עליו לפני הרע וכדו', אם ירצה מאוד הקב"ה יגלגל שכולם יסלחו לו בכל מיני דרכים ורעיונות וצריך רק לרצות מאוד. ועו"ק לימוד המוסר מניעה תשוקה ורצון אדיר להיות יותר טוב ואז מביא הקב"ה מסייע בדינו. **ואיך זה עובד?** מהמרה"ש במכות שם הקב"ה שהרצון מוליך מלאכים מיוחדים שהם מלווים אותו ונותנים לו את היכולת לקבל את מה שרוצה וזהו מוליכים אותו. וכעו"ק בשו"ת להורות נתן חלק ג בהקדמה. שביאר שם שמייענין לו מן השמים כפי חוזק רצונו, שאם יש לו רצון חזק ללכת בדרך טובים אז מסייעין לו הרבה, ואם רצונו קלוש אז גם הסיוע מן השמים הוא מועט. וכן במהרה"ש בשבת קיז': כתב שעו"ק שמקיים את המצוות כראוי זה הגורם לו שיוכה לקיים את זה באופן מושלם בלי הפרעות. ואם למשל האדם משתדל מאוד לעסוק במצווה מסיימת או ללמוד בזמן מסוים ברצף אזי לא יהיו לו הפרעות כלל.

ויש להוסיף שהדברים נאמרו גם בעניין של פרנסה שאדם קובע לעצמו איך יתפרנס האם יצטרך לטרוח הרבה בשביל פרנסתו ובהרבה דם וזיע, או שתספיק לו השתדלות מועטת בשביל לקבל את פרנסתו. בלא יותץ ערך מנוחה הביא עניין זה שאדם המדביק מעט בפרנסה וכל שהוא הוא בוחש בה' הוא יקבל בדיקוץ מה שמגיע לו גם ללא טירחה מרובה. ובערך גר הביא שאם ישקיע הרבה ויקבל יותר כסף אז זה ילך להוצאות כרופאים ורופאות מה שלא נגזר עליו. והעיקר הוא שישקיע מאמץ בפרנסה לא על חשבון התורה, התפילה והמצוות שמחוייב בהם. ובאילת השחר במדבר מא, יד. הביא מהחזו"א וצ"ל שאמר גנג לא מתפרנס בלי גניבות, מחלל שבת לא מתפרנס בלי חילול שבת רח"ל (וכך אנחנו הרבה מחללי שבת עיקר פרנסתנו בשבת), והמציאות הזאת נגרמת ע"י שהם מציבים לעצמם מצב כזה ומשוויה' נוהגים איתם כך משמים, דמי שגנג או מחלל שבת מזה תהי' פרנסתו, כי בדרך שאדם רוצה לילך מוליכין אותו והוא ליטמא פותחין לו. אבל הדבר תלוי בהם, דכשיפסיקו לגנוב או לחלל שבת הם יתפרנסו בלי זה כמו כל שומרי תורה ומצוות. ובנחל אליהו לרבי אליהו דיסקין כתב ג"כ במידת הביטחון ההנהגה עם האדם היא כפי שהוא מעמיד את עצמו, אדם שלא בוחט בהקב"ה ומרבה לעשות השתדלות באמת זורקים אותו למקרי הטבע. וזה הביאור בלשון הכתוב בפרוך הגבר אשר יבטח בה' והיה ה' מבטחו' שלכאורה אז נראה שהבטח לשון' אלא הפשט הפשוט הוא מי שבוחט בה' ההנהגה אתו היא של והיה ה' מבטחו וכעו"ק בחובות הכבדות שער הבטחון. **יש** מעשה ידוע על הסבא מנובהרדוק שהיה חזק מאוד במידת הביטחון. באו אליו תלמידים ואמרו לו רבינו אנתון רואים שיש עושים השתדלות יש פרנסה ואם לא עושים השתדלות אין פרנסה. אמר להם הסבא מנובהרדוק משל למה הדבר דומה: היה פעם זוג צעיר שהיה החתונה היה ביניהם נידון חלל לעבוד את רצה להיות סנדלר והיא רצתה שהוא יהיה שער. החליטו הבעל לשמוע בקול אשתו ופתח חנות שעונים וכך הם התפרנסו עד זקנה ושיבה. כשהגיעו לגיל שבעים הם ישבו פעם לארוחת ערב ואמרה לו אשתו יענקל יענקל נס שמערת בקולא אתה זוכר שרצית להיות סנדלר? אם היית סנדלר חלילה היינו גוועים ברעב, כל יום היו באים פה עשרות אנשים עם שעונים ובעצמך ראית שאף פעם לא הגיעו לפה עם נעלים. אמר לה בעלה את לא מבניה, אם היה פה סנדלריה היו מגיעים עם נעלים עכשיו שיש פה שער מגיעים עם שעונים. אמר ר' יוזל הסבא מנובהרדוק לתלמידיו מי שמחליט שהפרנסה שלו תבוא מנעליים הצינור שלו לפרנסה זה נעליים ומי שמחליט להיות דבק במידת הביטחון יש לו צינור ישיר מהקב"ה.

ונביא להלן כמה וכמה סיפורים איך הרצון ללכת בדרך מסויקת הוכיח את עצמו. ביו"ק ריש פיר"ה פ"א איתא מעשה בשיכור אחד שהיה מוכר כל ביתו ושותה יין. אמרו בניו אין אבינו מניח לנו כלום לירושלתנו הלכו והשקו אותו עד שנשתכר ולקחו אותו והניחוהו בבית הקברות כדי שיתעורר ויבין כמה

מאמרי מוסר וסיפורים מענייני הפרשה

נקט עושה לו היין. עברו מוכרי יין על פתח בית הקברות ושמעו קול שנדמה להם כקול של אנשי המס ונבהלו ופרקו את משאם בבית הקברות והניחו אותם שם. כאשר תעורר השיכור משנתו ראה היין מונח שם והתחיל לשתות. לאחר שלשה ימים באו בניו לראות מה הוא עושה ומצאו אותו עם נדל של יין בתוך פיו אמרו אף כאן לא הניח בוראך אותך, עבדו ביינהת תקנה שכל אחד ישקה אותו יום אחד ע"כ. וכתב המכתב מאליהו ח"ג עמ' 319 על המדרש הנ"ל וז"ל ומה שנתפעלתי הוא שבדרך שאדם רוצה לילך מוליכים אותו לא רק בדרך הטבע אלא גם בסיבות רחוקות כמעט על דרך שג בסיבות משונות ורחוקות. ואם לא הוא לעז הרי מדה טובה מרובה. עד כמה גדולה היא סייעתא דשמיא כי שם רק פותחין לו ובטוב מסייעין לו וכל שכן ג"כ למעלה מדרך הטבע לכל הפחות חמש מאות מדרגות וכדאיתא ברש"י יומא עו ד"ה מרובה עכ"ל. ורבי שרגא שטינמן הביא ע"כ שחז"ל באים ללמד אותנו שקבל סייעתא דשמיא בסוג ההנאה שהוא יבחר. אם לדוגמא, איך בורח יין מקבל את ההנאה של היין. ולכן לא הועיל מה שרצו למנוע ממנו כי האדם בורח לעצמו את דרכו בחיים בפרטות ועל כך יש את הס"ד. ובהז יש לומר שאם כך בענייני עולם הזה, קל וחומר שאם אדם יבחר לעצמו שרצונו להיות תלמיד חכם. **וידוע המעשה** שאירע עם רבי חיים מוולאזין שהיה לו מנהג טוב לברך ברכה ואפילו ברכת הנהנין רק כאשר יש מי ששומע את ברכתו ויענה אמן, ופעם בשעת לילה מאוחרת חש צימאון גדול והוצרך לשתות משוה אלא שלא היה מי שישמע את ברכתו ויענה אמן היה לו צער גדול מזה. לפתע נכנס אליו בחור אחד מהשיבה לשאול אותו שאלה ושמה בבוקר פש א"ר את הבחור והודה לו על שזיכרה באפשרות לברך ברכה, אבל הבחור טען שאינו יודע מה מדובר ואמש לא הגיע אליו כלל. וצ"ל שהיה זה אליהו הנביא שנשלח משמים בגלל כח הרצון שלו. **וזי אלחנן וסרמן** סיפר על החפץ חיים שהיהת לו כהן בצעירותו להוציא ספרים על הלכות שהעולם לא מקפידים עליהם מספיק. ואכן היתה לח"ח ס"ד אדירה ביותר וזכה להוציא ספרים רבים ובראשם משנה ברורה ושמירת הלשון שאין בית יהודי שלא חי מהספרים ההם. רבי חיים קניבסקי ג"כ קיבל ע"ע בצעירותו להוציא ספרים על נושאים שהם בגדר מת מצווה ואין מי שהוציא עליהם ספרים, ואכן היתה לו ס"ד והוציא ספרים רבים על מכלול נושאים שלפניו לא עסקו בעניינים אלו בפרטות כמו ענייני זרעים, מסכתות קטנות, וקידוש החדוש ועוד. גם בזה רואים שכשאדם לוקח על עצמו משהו ברצון חזק אז הוא זוכה לס"ד ומצליח בכך בכל הכוח.

רבי משה אהרן שטרן לימים משגיח ישיבת קמניץ נולד בארצות הברית. הוא סיפר שגמיה בן שמונה, חלה במחלה קשה מאוד. אביו פנה אל טובי הרופאים, ביקש מרבינים שיתפללו לשלומה, הרבה באמירת תהלים, ולבסוף אמר לו: ראה, הכל טורחים לרפואתך. כולם - מלבדך. שאל הילד: מה עלי לעשות? ענה לו אביו: קבל על עצמך הנהגה טובה, וכאשר בעזרת ה' תקום מחליך, תקיים אותה. הסכים הילד ושאל: מה למשל? האב הציע: קבל על עצמך, שאם תחלים בעזרת ה', תתפלל תמיד בענייני יהיה מה שיהיה! הילד הבטיח, ואכן נרפא! הוא קיים את הבטחתו במסירות לאורך שנים ארוכות. באחת השנים, כאשר כבר שימש כמנהלה הרוחני של ישיבת קמניץ בירושלים, והמקום היה צר מהכיל את התלמידים הרבים, תיכננה הנהלת הישיבה לבנות בנין, והוא התבקש לצאת למסע התרמה בארצות הברית, ארץ הולדתו. הסכים ופנה למשרד סיעותיו. התעניין, האם יש מניין במטוס. אמרו לו, רבי, כאן זה משרד נסיעות, איננו מארגנים תפילות, לא נוכל להביאן שיחיה מניין. אם כך, לא אוכל לנסוע. אמרו לו: נוכל להציע טיסה עם חניית ביניים באמסטרדם. הוא חישב ומצא שיחיה בידו פנאי להספיק להתפלל במניין באמסטרדם בבית כנסת לחזור למטוס, ובחר בדרך זו. המטוס נחת באמסטרדם, ולפניו היו כשעתיים פנויות עד להמשך הטיסה. רבי משה אהרן לא ידע היכן מתקיים מנין בעיר, על כן נטל את הטלית והתפילין, ויצא מבית הנהגות לבאוסטרדדה. הוא עמד וצפה במכוניות החולפות על פניו. לפתע עצרה לידו מכונית. נהגה שאל: לאן צריך הרב? אני מחפש מניין לתפילת שחרית? ענה. הרב יעלה, הזמינו הנהג. התברר שהוא יהודי המתגורר מחוץ לעיר, ובכל בוקר הוא נוסע אליה להתפלל ולעבוד. כעבור כמה דקות הם נמצאו בפאתי העיר, עצרו באחת המסמטאות והגיעו לדירת קרקע. הנהג פתח את הדלת, והוא מצא את עצמו בבית כנסת זעיר. היה שם שמונה יהודים שהמתינו להשלמת המניין. התפלל במניין. בסיום התפילה השלים הנהג את מצוותו והסיע את אורחו אחר: להשדה התעופה. כשסיים הרב שטרן את סיפורו, אמר: הביטו ראו: שמונה אנשים השכימו קום והלכו לבית כנסת להתפלל במניין. והשניעו אמור היה לבוא מהישוב הסמוך, כדרכו בכל יום. מהיכן יבוא העשירי? הטיסו אליהם יהודי מארץ ישראל, בדרכו לארצות הברית.

בספר יחראובן לרבי ראובן קרלינשטיין קובע וז"ל שם האמת, שאפשר להיווכח במציאות כשיתאד דשמים שמקבלים כאשר רוצים באמת: הרב כהנא מהמסמיר בבני ברק והוא אחד מרביני קרית ישימה משה סיפר שבקרית ישימה משה יש להם עורך דין האומר שיעור דף היומי פעמיים ביום, בחמש וחצי בבוקר עוד לפני התפילה, ושוב בשמונה. יש ציבור גדול של שומעים. מה יעשה העורך דין, הוא צריך להיות בבית משפט ויש לו בעיה. בית המשפט מתחיל בשמונה, והוא, בשמונה אומר שיעור. ובס"ד היה לו סידור ממושב עם השופט, שהוא מגיע רק בתשע וחצי.

מאמרי מוסר וסיפורים מענייני הפרשה

בתיק הראשון לא הוא מטפל, כי הוא עסוק בשיעור. לפני כמה חודשים, החליפו את השופט, הגיעה שופטת חדשה שהייתה גם אנטשמית, עוד לא נכנסה ממש לתפקידה השופט, וכבר החלה את תקופת הניסיון, והיא ראתה שהוא מגיע רק בתשע וחצי. תגובתה היתר. נחרצת: "שבוס אופן לא! אין כזה דבר! בשמונה אתה פה!". אבל זה היה כמו לדבר אל הקיר שום דבר, בשמונה אתה פה. נראה היה כי לא תהיה לו ברירה. קשה אמנם למצוא תי"ח שיגיד שיעור אחרי שהשומעים מתרגלים לשמוע מפי מגיד שיעור מסוים. אבל אין ברירה. שבוט לשפרה שהיא התחילה את התפקיד המעשי והרשמי, נפלה ושברה את הרגל. יותר מחודש היא הייתה בחופש, יום לפני שהיא מסובך בעניינים פרטיים דחופים ומאוד לחוצים, לכן הגעתה מתעכבת שבועיים נוספים לסידורים ועניינים. בסדר. מספר הרב כהנא, יום אחד לפני שהיא מסיימת את השבועיים לעניינים האישיים החשובים, היא קיבלה שפעת. ובינתיים הוא יושב ולומד. יום אחד מגיע אליו העו"ד השני שהוא היה עומד מולו בבית משפט ואומר לו: "תשמע, יש לי עכשיו הודמנות נפלאה של השתלמות, האם אפשר לאחות את התיקים שלנו לשעה מאוחרת יותר, מידי בוקר? אני מכן, אין לי בעיה, אבל אחוז השיבוענו יורד, אבל חושבני שיש בעיה עם השופטת, עכשיו היא עם שפעת, פעם הרגל שבורה, פעם עניינים אישיים, אבל סוף כל סוף הסיפורים שלי, והיא לא מוכנה, אמר: אצלי זה עניין של חצי שנה, וחשוב לי מאד, אני אדבר איתה". אזרבה, כל ותדבר איתה, הוא הגיע אליה והיא ראתה אותו שהוא לא אחד מה"דוסיים השחוריים" הללו, ראתה אחד משלנו שבה ומבקש תעמיתות שיש לו השתלמות חצי שנה בסדר גמור, נתנה לו. והתמיין דין אוטומטי נהיה משוחרר. אמר הרב כהנא וראינו עין בעין בחוש את הדרך שאדם רוצה לילך.

בספר אמונה שלימה וילך הביא סיפור על השגחה פרטית על אדם שרצה מאוד לשוב בתשובה מגזל שגזל והקב"ה היה בעזרו לסייעו בכך באופן מופלא. ומעשה שהיה: היה בחור אחד שקצת ירד מהדרך. כשגדל והגיע לגיל 21 טס לאוסטרליה ועבד שם אצל אדם יהודי שהיהת לו חברה גדולה. הוא עבד בתור נהג משאית, ובכל פעם שהוא נדרש להוריד כמות מסוימת של סחורה במקום מסוים, היה ל"ע מפרש לעצמו 'מעשר' ממנה. במילים אחרות הוא היה לוקח חלק מהסחורה לעצמו ומוכר לאחר מכן את הסחורה שנותרה בידו, כדי שתהיה לו עוד "הכנסה צדדית" הוא לא הרגיש במעשיו הנהלים עבירה כלשהי אלא הצדיק את מעשיו בעובדה שבעל הבית לא שילם לו כראוי ולכן מן הדין צודק הוא ומשלים את פרנסתו. וכך נהג במשך שנים ארוכות. עברו שנים והוא החליט לחזור ארצה. עם הזמן התחזק בדרך האמת ונעשה בעל תשובה גמור ולאחר שעשה חשבון נפש הבין את גודל מעשיו וחטאיו, והבין שכעת הוא חייב לשלם על מה שהוא גנב ממנו כל השנים, ומי יודע, אולי הוא יצטרך לחזור אפילו בגלגול. הוא החליט שהוא יעשה ככל יכולתו כדי להשיב את בעל הבית. הוא התקשר לחברה שעבד בה באוסטרליה, אולם למגינת ליבו הסתבר כי החברה נסגרה וכבר לא הייתה קיימת. אותו אדם התברר ומאחר ובניו לא המשיכו את דרכו במפעל, נאלץ הוא לסגור את העסק הרווחי. על אף העובדה שניסה בכל יכולתו להתחקות אחר מיקומו של בעל הבית, כל מאמציו עלו בתוהו. למעשה אותו התיאש מלהשיגו ומאחר והבין כי לא יוכל לאתר את בעל המפעל ממנו גנב על מנת להשיב לו את כספו, הוא הלך להיוועץ ברבו ושאל אותו מה עליו לעשות? השיב לו הרב כי במקרה מעין זה בהלכה יש 'פתרון' שאפשר לעשות במקרים מסוימים מעין אלו שבהם לא ניתן לאתר את אותו אדם שחייבים לו, והפתרון הוא לעשות "צורכי רבים". אך צריך בית דין שיקבע זאת... ונדרשים לו שבועיים ימים בשביל לארגן. ולכן אמר לו שישוּב אליו בעוד שבועיים ואז ידונו אותו בית דין ויחליטו בעניינו. הוא יצא מבית הרב, התחיל להגיד דפקין והחליט בדמעות ואמר: "ריבנו של עולם, תעזור לי לתקן את חטאיי!" לאחר שבוע ימים, הוא מספר כי הלך ברחוב שטראוס בירושלים ומולו הוא רואה את אותו בעל מפעל מאוסטריה: הוא נדהם, הוא מיד רץ אליו ושאל אותו: "ימה אתה עושה כאן?" ובעל המפעל משיב לתדהמתו: "תאמין לי שגם אני לא יודע, אבל לפני שבוע נכנס לי רעיון בראי. אמרתי לעצמי שאני כבר אדם מבוגר, מי יודע מתי יגיע יומי וטרם הייתי בכותל המערבי. ורציתי לזכות ולבוא לפחות פעם אחת לכותל המערבי. אז באתי ליומיים בלבד, אתמול בערב נחתתי ומחר אני כבר חוזר". מידועוה התרגש מאד ואמר לו: "תשמע, זה לא מקרה, הקב"ה שלח אותך בשבילי, מה הסיכוי שאפגוש אותך כאן בירושלים באמצע הרחוב, בתוך הזמן הקצר שהקצבת לביקורך. אם הייתי מפספס בדקה את הדרך לא הייתי רואה אותך, הרי זו השגחה עליונה מכוונת!" ואז בדמעות שליש אותו סיפר לו שהוא גזל אותו במשך שנים וביקש לשלם לו על כל הנזק שגרם לו והוא ניסה לאתרו ללא הצלחה, ובדיוק שבוע לפני כן התפלל מעומק לבו למי שאמר והיה העולם שיעזור לו לתקן את מעשיו, בדיוק באותו זמן שבהם עלו ההרהורים בלבו של בעל-המפעל לשעבר להגיע לכותל המערבי. לשמע דברים אלו אמר לו הדין: "תראה, אני לא צריך כסף. כ"ה הקב"ה חן אותי ויש לי הרבה. אני מוותר לך ומוחל כלל לביי על כל הגזלות שלקחת ממני, לך לשלום. מיד הוא ניגש לבית הרב ואמר לו, כבר לא צריך בית דין, הקב"ה כבר עזר לי".

ידיעות חשובות וכן דברים מגדולי ישראל ערך בדרך של שו"ת

שאלה: החל ממוצ"ש מתחיל ימי בין המצרים, מה ראוי לכל ראוי לעשות בימים אלו? **תשובה:** בשו"ע סימן א - ג נפסק: ראוי לכל ירא ה' שיהא מיצר ודואג על חורבן בית המקדש, ויש חיוב מדאורייתא לצפות להזמן לישועה. ופסק הרמב"ם יא א ממלכים כל מי שאינו מחכה לביאתו כפר בתורה. ובסידור בית יעקב הלכות תשעה באב כתב שהסיבה לכל הצרות והרואות והמפלגות שיש עמנו היום היא בגלל שאנשים מזלזלים באבל על ירושלים. ובמשנ"ב תקנ"א: כתב בשם האר"י שבימים אלו יש להתאבל ולבכות לפחות חצי שעה על החורבן. ומינימום צריך להזיל דמעה (והיינו שצריך להצטער במקומים שצריך לשלם, ומי שקשה להם לפחות שיכונו ויחשבו ע"מ שאומרים ב-וילירושלים עריך ו'יאת צמח', שע"י שתתקבל תפילה זו, נגיע לשלמות האמיתית, ותהיה לנו שלווה הנפש לא צרות כלל וכלל בשום עניין. וכל המתאבל על ירושלים זוכה ורואה בשמחתה. וכל אחד יעשה את המינימום הזה להשקיע קצת יותר בימים אלו שנקבעו בחז"ל להתאבל על החורבן, ובעיקר לתקן את הסיבה שבגללה נחרב הבית. כי מה יעזור אם אחד יתפלל על ירושלים, ובמקביל ישרוך ר"ל בעבירות שגרמו את החורבן. לכן כל אחד, לבד מתפילה על עניין החורבן, גם יתחוק ביתר שאת להתרחק מעוונות שגרמו לכך, ובמיוחד דהוריות משנאת חיים, ועי"ז נזכה לראות בבניין ירושלים בבי"א. וכתוב בחז"ל המתאבל על ירושלים זוכה ורואה בשמחתה ומי שאינו מתאבל אז חלילה כשתבנה ירושלים לא יזכה ויראה בשמחתה, וכתבו הראשונים (כנראה מובא בריטבי"א בסוף תענית) שלעת"ל כשתיבנה ירושלים כ"א יזכה להנות כפי רמת האבילות שלו עליה. אם הוא העתיד הרבה אז הוא ישמח הרבה ואם מעט אז הוא ישמח מעט וכו'. וחז"ל עשו לנו טובה גדולה וכיוון שבימים אלו ארעו דברים נוראים לעם ישראל ולבית המקדש יתקנו בג' שבועות אלו למעט בשמחה ואסרו אף לשמוע שירים וזיגונים וכיוצא"ב להתעורר בעניין זה של החורבן ולהתחזק ביתר שאת בעניין הזה. אם זה עי"א אמירת תיקון צוות לפחות בימים אלו. ואמירת התיקון יכולה להיעשות גם בחצות היום או בסמוך למנחה. ולפחות יש לאמרו בליל שיש. ועריש ועריח ור"ח אין לאמרו בחצות היום. כמו"כ בימים אלו ראוי להימנע מכל פעילות שיש בה סיכון אפי' קלוש כי זה זמן המסוגל לרעה, וכל טיפול רפואי שיש בו סיכון והוא לא דחוף ידחה לאחר ט באב. ובשו"ע תקנא יח הביא שמיז בתמוז אסור ללכת יחידי בין שעה רביעית לתשיעית ובודאי יקפיד בזה כשהולך סתם לא לצורך מצווה במקום שומם, וכן ראוי להימנע מלהתענג בימים אלו ואסרו לומר שהיינו. וללכת לים לצורך בריאות היתרו, וסתם ללכת יש שנמנעו מכך (הסטיפלער והרב אלישע) אבל גם מי שהולך יזהר לא להיכנס לים עמוק או סוער. והחזו"א גם לא היה נוה לו שמחפשים דירה בימים אלו. וכ"ש לקנות דברים שמשמחים מאוד.

שאלה: מה הסגולות והנוהגות ביום פטירת ה'אור החיים הקדוש' בטו בתמוז? **תשובה:** ידוע שביום פטירת ה'אור החיים הקדוש' רבים נושעו מלימוד בספריו, והתפרסם שהזמן איש שלח את אחד מאחייו לקברו בחר הזיתים להיושע. לכן מי שצריך לישועה או בשיש הקרוב ידלק נר וילמד מספריו. ואז יבקש רחמי שמים מהקב"ה שבזכות רבי חיים בן רבי משה בעל האור החיים, הקב"ה יחוס עליו לכל צרכיו בתוך שאר עמו ישראל, ויפרט בבקשה. ואם יש לפטור לעלות לקברו בלי סכנה וזה הדבר הוא טוב. ועצם הלימוד בספרי האור החיים ידוע שהוא סגולה גדולה לכל הישועות. הבעש"ט אמר שכל דבריו הם ברוח הקודש, ורבי פנחס מוורקין אמר שהלימוד בספר זה הוא מסוגל לשמחה כמו הזוה"ק. (האור החיים נולד במרוקו שנת תני"ו ועלה לאר"י בשנת תק"ב ונפטר פחות משנה אחרי עלייתו לארץ הקודש, והוא היה רק בן 47 במותו, ובמלחמת העולם השנייה כאשר עמדו הגרמנים בשערי הארץ בשתי אזהרות בסוריה ובמצרים, עלו המוני בית ישראל ובראשם האדמורי"ם מהוסטין וזוועהל לקברו של האור החיים הקדוש, ואמרו וזנקו פרקי תהילים ואחר כמה קדוה אמר האדמו"ר מהוסטין הלפה לא תעבור חרב בארצינו כיון שראה חסרה של שם ד' על קברו של האו"ח, וכעבור שעות ברדודות נפתחה גנדס חזית חדשה מצד הרוסים והם מיהרו לברוח המהיזור, והכל מכוחו הגדול של האור החיים הקדוש ועי"א)

שאלה: מי שאין בידו תורה ומעשים טובים ובכ"ז רוצה למצוא חן בעיני ה' שיעזור לו באיזה בעיה מה יעשה כדי שיושיעו ה'? **תשובה:** מצונו בחז"ל שיש כח עצום בריבוי תפילה ובתד"א כתוב שאין רואה את בני אדם שאין להם תוחלת לא במעשיות ולא מעשה אבותיהם וכיו אלא בשביל שהן עומדין ומברכין ומתחננים ומרביין תפילה לפני אני נזקק להן וכופל להן מזונויותי. וכן בתנחומא ואפי' אין אדם כדאי לענות בתפילתו לעשות חסד עמו כיון שמתפלל ומרבה בתחנונים אני עושה חסד עמו.

שאלה: נשאר עוד חודש עד סוף הזמן, מה יעשה בשביל לסיים את הזמן בצורה הטובה ביותר? **תשובה:** צריך לזכור שהכל הולך אחרי החיתום, וגם בחור או אברך ואפי' ילד של השנה לא למד טוב אם הוא לוקח את החודש האחרון, קם בזמן לתפילה, לומד כמו שצריך, אז זה לא רק שהקב"ה נותן לו המון סי"ד ומוחל לו על כל השנה אלא גם החברה והסיבה שוכחים הכל וזוכרים רק את הסוף וכן להפך. אז גם של השנה למד מצויין וסיים את הזמן לא טוב אז מי

הקב"ה וגם החברה הסביבה הרבנים וכולם זה מה שזוכרים את הסוף, לכן כל מי ששכל בבודקדורו יקח את הזמן הזה שנשאר ויתאמץ מאוד לקום בזמן להישמר מדיבורים אסורים לנצל את הזמן ללימוד בהתמדה, להשלמת המסכת, לקבוע יעדים וללמוד טוב, וגם אם יהיו פה ושם נפילות אין לנו להתרגש מזה כי שבע יפול צדיק וקם.

שאלה: איזה עליה בפרשת השבוע כתוב במשנ"ב שהיא חשובה מאוד וראוי לעלות בה? **תשובה:** הרמ"א בסי' תרס"ט כתוב שנהגו לקרוא בליל שמחת תורה פרשיות הנדרים שבתורה, ובמשנ"ב סקט"ו כתב וז"ל הם הפרשיות שרגלים למקורן בכל השנה בפני עצמן ונדרין עליהן, כגון פ' ויתן לך וכו' וכן **פ' מה טובו**, מוכח מדבריו שעליית שיש בפרשתינו היא עליה שנוהגים למוכרה בכסף רב עלות בה בתורה.

שאלה: ישנם הורים שלוחצים על ילדיהם הנשואים להגיע אליהם כמעט באופן קבוע לשבתות, ובמקרים מסויימים אזי ילדם הוא ילד יחיד, ואם הוא לא יבוא אליהם לחג או לשבת הם יהיו לבד, ומצד שני לילד הנשוי יש גם צד שני, מה עליו לעשות וכיצד עליו להתנהג? **תשובה:** רבי שלמה זלמן אויערבאך מעולם לא עשה סדר בבית הוריו למרות רצונו, וגם תמיד בשאר חגים לא היה אצלם, כי אשתו היתה בת יחידה והוא תמיד נשאר עם חמיו ומותו, והביא הוסף ואמר שכונן לו קשה מאוד לילדים לעצמים להגיע שוב ושוב, אבל מספיק אנחה אחת שההורים יוצאו במהלך חגן שהם יהיו לבד, זה עלול להזיק חלילה וחס לילדיהם.

שאלה: האם מותר לחלל שבת ולכתוב בשבת כדי להציל משהו שעתה סם המוות והקמיע יכול לעזור לו ולהציל אותו? **תשובה:** מובא בחיד"א שבזמן הראשונים היה אדם שכחב קמיע בשבת כדי להציל נערה, וידוע בשם רבי חיים פלאגי שהיה זה הרש"ש (רבי שלום שרעב) שכתב את הקמיע והתפתח מחלוקת באחרונים האם מותר לחלל שבת בשביל פיקוח נפש על דבר שהוא סגולה ולא רפואה טבעית, והחיד"א סבר שפיקוח נפש דוחה שבת רק ברפואה בלבד ולא ברפואה דרך סגולה, והביא את דברי המשנה בימוא ש"י שישנכו כלב שטוח אין מאכילין אותו מחצר כבד שלו"ע אף שזה סגולה להינצל למי שנשכו כלב, ופסק הרמב"ם משנה זו להלכה, ואולם הוי כאלו שסברו שגם סגולה היא סיבה לחלל שבת ונשכמו על דברי הראשונים ומתוכם הרשב"א והרמב"ן שהתירו לעשות רפואה שהיא סגולה, ומנידון זה התפתח פלמוס מעניין האם מותר לשלוח קוויטל בשבת על אדם שנמצא במצב של פיקוח נפש, ומובא שאחד מחסידי השר שלום מבעלזא קיבל היתר מהדיין לשלוח קוויטל בשבת לאדמו"ר, והשר שלום לא היה ניהא ליה בכלל מהוראת היתר הוז, ובתשו' מהרש"ם הביא שלאחמ"כ אמר השר שלום שהוא מחוייב להתאמץ להתפלל שהחולה יאמר חסר כדי גורם חלילה חילול שבת, ואכן כך היה שנתרפא במהרה, והכי חשוב לזכור ששבת היא מלועוק ורפואה קרובה לבוא, ובעזהש"ת יהיו רק ישועות בעם ישראל.

שאלה: איזה קבלה או דבר חיוק מפרשת השבוע שבה ניתן להתעורר ולהתחזק במצוות קריאת שמע בזמנה? **תשובה:** מובא במדרש בפרשתינו שמצות קי"ש היא המצווה שמגניה על כלל ישראל מאויביהם וזוכין בזכותה לשמירה עליונה מהקב"ה, להינצל מכל צרה וצוקה, וידוע מהחפץ חיים שכל הבריאה כולה כדאי בשביל מצוה זו, וגדולי הדור עררו שצריך להקפיד לסיים קריאת שמע חמש דקות קודם סוף הזמן, כדי שלא להיכנס לספקא דאורייתא ויש איסור להמתינ עד הרעגים האחרונים, וכמו שמובא במסכת ברכות שהיו מקללים את מי שהתפללו מנחה ברגעים האחרונים וחלילה לזלזל בקללת חז"ל הקדושים.

שאלה: מה עונים לבן אדם שמתלונן שהרבה מכשלוניותיו הם בגלל שהיתה לו ילדות קשה וההורים שלו לא תמכו וחזקו וגדלו אותו? **תשובה:** בכל בית יש זבובים ויש פפרים, הזבובים תמיד מחפשים את הזבל, והפפרים מחפשים את הפרחים והצוף, וכן גם בבית ישנם פפרים וישנם דברים יפים וטובים הנוטפים ריח משובח ונעים, החלטהל היא של כל במה להתמקד האם להיות זבוב ולבלות כל החיים בתוך הזוממה והזבל, או לבחור ללכת ולחיות בתוך הדברים היפים שבתו, והבחירה היא בידי כל אדם האם להרוס את כל חייו כדי להתבוסס באותה טענה שאי פעם געבר לא קבלת מההורים יחס טוב, או להחליט להתגבר ולהתמקד רק בדברים הטובים, ורק בדרך זו ניתן להתקדם בצורה בריאה וטובה. הרב אהרן מרגלית

שאלה: בפרשתינו מובא ברש"י על הפסוק לא ישכב עד יאכל טרף "שלא ישכב בלילה עד שהוא אוכל ומחבל כל מזיק האב לסורפו" וכו', ולומדים מכך את המעלה העצומה של ללכת לישון בצורה ארוכה ונעימה, מהי החשיבות הגדולה להקפיד על תהליך שינה מסודר? **תשובה:** הליכה לישון בצורה ראויה בכוחה לשנות לטובה את כל היום שלאחריה, במיוחד אצל ילדים שעת השינה היא שעת חוויות ילדות שנחקקת עמוק בנפש הילד, ואם ההורים הופכים זאת לזמן איכות עם הילד להקשיב לילד לפני השינה ולשמוע מה עבר עליו במהלך היום, זה מעניק לילד בטחון ויציבות וזה מלווה אותו ונותן לו כוחות אדירים להתמודדות היומיומית שלו, מן מן מחקרים מוכיחים שאיורה נעימה בלילה מועילה למניעת פחדים וחלומות רעים, ותורמת למערכת הקשר בין ההורה לילד, וכמובן שחשוב לחנך את

הילד ולהרגילו לקרוא קריאת שמע על המיטה, שכן הילד נרדם מתוך דביקות במצות ד' וכך הוא קם ליום חדש עם תחושת קדושה טהורה.

שאלה: האם במסגרת צריך לחשוש לעין הרע? **תשובה:** על הפסוק וישא בלעם את עיניו כותב רש"י שביקש בלעם להכניס עין הרע בישראל. אמרו חז"ל שכמעט כל הבריות שמתים מתים מעין הרע, ועל האדם לחשוש לעשות מעשים הגורמים לעין הרע כמו שמחות שעושים בפאר וחדר, וכן פרסומות מהדהדות על פעולה של מישהו וכדו'. וכתב החפץ חיים בספרו שפת תמים פ"ה ריבוי ההוצאות ומותרי המלבושים שנעשו קבע בעוונותינו הרבים היא הגורמת לנו כל הצרות והתלאות מבפנים ובחוץ. ועין הרע זה גם כשמתפעל מעצמו וזה מזיק יותר משאחרים נותנים עיניהם בו (כך מובא בתנחומא מקץ. ובתוס' רי"ד עין פג). ובשו"ת אגרות משה אה"ע ז כו כתב דלגשי בין הרע מי שמקפיד מקפידים עליו ומי שלא, לא חלגשי. הרב שטינמן היה אומר לאנשים שיש להם חשש לעין הרע לומר את הפסוקים נגד עין הרע שמופיע בסידורים במוצ"ש.

שאלה: מה ההשתדלות של בחור שנבחן לשיבה, מה צריך לדעת הטיב? **תשובה:** ההשתדלות היא לדעת גפ"ת טוב, ופחות להשקיע במפרשים. וידועים דברי הסטיפלער שעיקר תפקיד האדם הוא לדעת ביאור הגמ' היטב, והמפרשים זה רק לחידוד השכל ואין צריך לדעת את זה. ואם יודע הגפ"ת טוב ובתוספת תפילה בודאי יצליח כי השתדל היטב.

שאלה: מה הן הסגולות של פת שחרית? **תשובה:** הגמ' בבי"מ קז: מביאה שפת שחרית מצילה מכל המזיקים והאכילה זוכה ללמוד וללמד וכו' וכו'. וידוע שגדולי הצדיקים היו ממליצים מאוד על פת שחרית כסגולה לרפואה. בספר סגולות הבעש"ט ותלמידיו מובא שרבי אלעזר מידל מלעלוב המליץ לאכול פת שחרית במשך ארבעים יום ברצף לסגולה לרפואה, ישועה והצלחה. ורמ"מ מלעלוב היה ממליץ על ארבעים יום קריש לאכול פת שחרית וזה סגולה לזיווג הגון וחידוד השכל. זמנה היא עד שש שעות מעלות השחר. הדברים הטובים שיש לפת שחרית, מונע מחלות מרה, מונע תולעי מעיים, משפרת שיקול הדעת והיכולות הקוגניטיביות, מונעת הופעת ריח לא נעים מהגוף ומהפה.

שאלה: בסוף הפרשה מובא שבלעם יעץ להכשיל את ישראל באיסורי צניעות, מה העונש של מי שמכשיל את העם בכך? **תשובה:** העונש גדול מעונש. נביא סיפור שבשערי הסעיר את העולם היהודי. לפני 67 שנים החליטו להעניש כאן בעוה"ז את מי שמכשיל בפרצות את העם, היה זה בשנת תשי"ח מלונאי ידוע יזם בריכה מעורבת ראשונה בירושלים. רבי אריה לוינ שהיה רבו מהגבר התחנן לפניו שישוג מהתכנית אך הוא בשלו עקשן. החרדים מחו בכאב רב, הברנות הורידה את ההכשר מהמלונות שלו, הנושא הפך לכלל עולמי, נערכו מחאות בכל הכינואים בעולם היהודי, ובזימא אלו לפני 66 שנים נכרה הפגנה אדירה של 40 אלף איש שאז זה היה נחשב כמו היום עצרת המיליון. היום נסוג בתחילה אך לאחמ"כ הוא חזר בו. הבריכה עמדה על תילה והראש העיר של ירושלים אז לחם בעדה בכל הכוח. העדה החרדית לחמה בעוז בראש העיר דאז, אך הוא בחוצפתו הרבה לא הרפה עד שהבריכה נפתחה למגינת לב רח"ל. העדה החרדית החליטה כי יש לשכל את החיולול ה"ח הורא והוא למען יידע העולם כי יש אלוקים בארץ, ואז החליטו להפעיל כנגד ראש העיר את האיום הגדול שיש. עשרה רבנים התענו, עמדו חלוצי נעלים מול ארון הקודש הפתוח וקראו את הנוסח של החרם האיום המובא בכלבו ועשו לראש העיר פולסא דנורא ונעבור חודשיים בחודש תשרי תשי"ט ראש העיר מת, וגם היום הפסיד את כל כספו מהבריכה הנוראה הנחיא. זה עונשו של הפורץ גדר בחומת הצניעות.

שאלה: מהו הדבר החשוב שראוי להקפיד עליו מבחינה בריאותית כל בוקר ובערב? **תשובה:** לצחצח שיניים. במשך היום אכחנו אוכלים ושותים מאכלים שמורידים לנו את רמת החומציות בפה מתחת לרצוי. וזה גורם לעששות, חורים בשיניים והרשעה לא נעימה בפה. הצחצוח החשוב ביותר הוא בלילה, לאחר כל היום יש לנו המון שאריות חיידקים אשר נמצאים בפה. כשאנחנו הולכים לישון יש לנו פחות רוק בפה מפני שהגוף במנוחה ומספיק שעות בשביל לפתח חורים בשיניים וכמובן הרגעה לא נעימה בבוקר. צריך לשים כמות קטנה ממשחת השיניים ולצחצח קרוב לחיניכים בתנועות רכות וקצרות (שתיים עד שלוש שיניים). למברשת שיניים אורך חיים מסוים ויש להחליף אותה כל 3-4 חודשים. מברשת שיניים חשמלית בהחלט מקלה על מלאכת הצחצוח ולכן מאוד מומלצת. (יש לציין כאשר אנחנו מצחצחים שיניים אנחנו מסירים רק 60% מהחיידקים. השאר נמצאים בין השיניים, מקום שהמברשת לא מצליחה להגיע ולכן צריך להשתמש באביון נוסף כמו חוט דנטלי או קיסם). הממתקים המזיקים ביותר הם אלה שנדביקם לשיניים. ממתקים שאינם דביקים - שוקולד, למשל - נשטפים ביתר קלות על ידי הרוק.

שאלה: בימים אלו הבנות יצאו לחופש, לאלו שיש להם בבית מחשב והילדים רוצים להשתמש בו לצורך דברים שאין בהם בעיה של אלימות או צניעות, מה שנקרא סרטים כשרים ומבוקרים, האם אפשר לתת לילד או לא? **תשובה:** חייבים לדעת שמחשב הוא הרס וחורבן לילד ומי שמכור לזה הוא מסכים לוותר על הכל ובלבד שיראה עוד משחק ועוד משוה והוא מקלסל הנפש ועוד. לכן שומר נפשו

ירחק מזה, ויעשה הכל לספק את הריגושים של הילדים בדברים אחרים, ולפעמים כשהמצב הוא שיש ילד שבלא זה יכול ללכת למקומות אחרים לראות דברים לא מבוקרים עדיף שיראה בבית בבין הזמנים משנה מבוקר, ובזמן מבוקר יחד עם ההורה, כי אחרת הוא יגיע לזה בדרך לא מבוקרת בזמנים שאנה לא יודע ע"ז וכל מקרה לגופו וכל עניין מצריך שאלת חכם. ובודאי אין להקל ראש בזה.

הלכות הקשורות למרשה

מה טובו אהלך יעקב. שאין פתחיהם מכוונים זו מול זו. האיסור להסתכל בחלון של אדם אחר הוא איסור דאורייתא, ואף מוטל על האדם לא להסתכל בחלון באופן שייראה אהלי הוא מסתכל לתוך ביתו של השני.

מה טובו אהלך יעקב. אלו בתי כנסיות ובתי מדרשות (סנהדרין קה). כתב השו"ע יש להיזהר מלהשתמש בעלייה שעל גבי בית הכנסת תשמיש קבוע של נאי כגון לשכב שם. ועיין בביתאור הלכה שאם הגו הוא מקום גלוי צריך להיזהר משאר תשמישים. כגון שיטחת בדים ופיצוץ לייבוס.

הן עם כלביא יקום. וברש"י כשהם עומדים משנתם שחרית הן מתגברים כלביא וכארי לחטוף את המצוות לקרא שמע. יש לחקור האם מותר לקרוא קרי"ש בלי ברכות התורה כשרואה כשהזמן מתאחר והוא עלול להפסיד זמן קרי"ש. התשובה היא שאם יאחר זמן קרי"ש וודאי שמותר לקרוא בלי ברכות התורה רק לא יכווין לצאת ידי מצוות ת"ת בזה. ובלא"ה יקדים ברכות התורה.

בלק הכשיל את ישראל עם בנות מואב. קצת מדיני יחוד: איסור יחוד הוא לגדול עם ולדה מגיל שלש וגדולה עם ילד מגיל תשע, ואין בזה דין חינוך. וילדה עם ילד אין איסור יחוד עד גיל בר מצוה. **ילדה עד גיל 5 וא ילד עד גיל 6 לא נחשבים לשומר לעניני יחוד.** ממילא אם בתו בת חמש נמצאת בבית ביחד עם חברה מגיל שלוש ומעלה, הווי יחוד להישאר איתם לבד בבית. **ב.** לדעת השו"ע לאשה אחת אסור להתייחד עם הרבה גברים א"כ אשתו של אחד מהם איתה, וכן להיחד. ושלשה גברים עם שלוש נשים שרי, ויש מקלים בשני גברים עם שלוש נשים. ולדעת הרמ"א מותר לאשה אחת להתייחד עם שני כשרים, וזה דווקא בעיר וביום. ובלא"ה צריך שלשה גברים. ואיש אחד אסור להתייחד עם שתי נשים לכל הדעות.

האומנים המצילים מהיחוד: א. כשהשתה פתוח לרה"ר, והיינו למקום שהעוברים יכולים לראות מה נעשה בתוך הבית וה"ה אם נמצא בקומה נמוכה ואפשר לראות מהרחוב מה קורה בפנים מקנה. ויש המתירים גם כשהדלת סגורה ואפשר להיכנס מבחוץ ומדובר כשיש סבירות שיכנסו. ושרי אפי' כשנעול אם יש לאנשים מפתח ויש סבירות שיכנסו. והכל לפי המקום והזמן, ולבד שנמצא במקום שיש סבירות שיכנסו אנשים אחרים לבית ולחדר בו הם שוהים. ולגבי טיעון ברכה או במוניות, אם זה במקומות ובשעות שיש עוברים ושבים שרי, ובלא"ה כגון בכבישים צדיים וחשוכים או בשעות שאין רכבים, נהגו להחמיר אף במקום הדחק. **ב.** בעלה בעיר ויש סיכוי אפי' קלוש שיהיו ובעלה יודע היכן נמצאת ואפי' לא בביתה שרי להתייחד (י"א) שזה לא להתחילה, ולכן יקל רק במקום הצורך. וכשהמתייחד מיוחד איתה כגון שגדלה אתו או קרובתו אסור להתחיל איתה כשבעלה בעיר. וכשאשתו בעיר מהני רק אם דרכה לחזור באחוזים גבוהים באותה העת הביתה, ובלא"ה לדעת רוב הפוסקים זה יחוד ואסור. **ג.** שומר: הא דמהני בבת מגיל חמש בערד או בבת מגיל שש, היינו רק כשהם ערים. וזה הם שניים מהני אף כשישנים עד גיל תשע (י"א עד גיל 11 לבת ו12 לבן). וילדים שלה אף גדולים מהני. ואשה וחמותה הוי שומר, וכן אישה ובת בעלה ואשה ובת חמותה, ומהני אף כשישנות.

חידות

חידות שינון הפרשה לפי סדר הא-ב. א. מי ראתה מולה מה שלא ראה אדונה? אתונו של בלעם. **ב.** שמות שני רשעים בפרשה - בלק בלעם. **ג.** כי מראש צורים אראנו ומי אשורנו? - געונו. **ד.** כי כוכב מיעקב דרך. **ה.** מאיפה שלח בלק לקרוא לבלעם (ע"פ משל בלעם) הררי קדם. **ו.** "ד' אל בלעם" - ויקר. **ז.** מי הלך לבלעם ממואב ומדמד? זקנים. **ח.** במה רצה בלעם להרוג את אתונו? חרב. **ט.** מה אהליך יעקב? - טובו. **י.** מה בלעם אמר על עצמו? - יודע דעת עליו. **כ.** מה בלק הבטיח לבלעם? כבוד. **ל.** מתי ד' דיבר עם בלעם? - ב. לילה. **מ.** מי חסם את דרכו של בלעם על האתון? - מלאך. **נ.** משה הוקיע את ראשי העם - המשם. **נגד. ס.** כתוב שהקהל ילחם את כל - סביבותינו. **ע.** בלק העלה בסך הכל 42 - עולות. **פ.** מקום מושבו של בלעם - פתור. **צ.** אביו של בלק - ציפור. **ק.** "אראנו ולא עתה אשורנו ולא" - קרוב. **ר.** מה נח על בלעם? רוח אלקים. **ש.** מה בלק היה? שתום עין. **ת. ז.** "ד' אלוקיו עמו" מלך בו" - תרועת.

חידות פרשת שבוע וידע תורני: א. פסוק מהפרשה הנאמר מגיד יום ביומו: **ב.** מתי אסור לאדם מסיים ללמוד תורה? - מתי אדם נח וממקומו בזה מצוה: **ד.** איך יתכן ביצה אסורה באכילה וע"י שתיוולד עוד ביצה יותר באכילה: **ה.** איזה בתים חייבים להרוס? **ו.** בפרשה 4 מילים רצופות המתחילות באות: **ז.** בפרשה 4 מילים רצופות המתחילות באות: **ט.** 2 מילים החוזרות על עצמם 10 פסוקים רצופים: **י.** איזה קשר יש בין הספרה 88888? **יא.** איזה הלכה מהלכות מליחה ילפינן מהמן הרשע: **יב.** איזה הלכה מהלכות טריפה

ילפינן מטיטוס הרשע: **יג.** מתי נפסק בשו"ע שמותר לאכול רק כשאוכל שתיים שתיים?

תשובות: א. מה טובו אהלך יעקב. **ב.** מורה הוראה בשיכרותו רמב"ם ב"א"מ ד. **ה.** משנ"ב ע"ג החופר קבר פטור מקרי"ש ככל עוסק במצוות וגם בשעה שנה פטור שעי"ז נתחזק כוחו לחפור שוב. **ז.** שו"ע יו"ד פ"ט. **ה.** בית מנוגע ועיר הנחתה. **ו.** כב כ. **ח.** כב לו. **ט.** כב לו ואילך בלק בלעם. **י.** הגמ' בברכות דף א אומרת שבלעם ידע לכווין את השעה שה' כועס וששיעור זה הוא אחד חלקי 88888 משעה. **יא.** שו"ע יו"ד ס"ז כתב שאם שהה הבשר במלח כדי שיעור מליחה אזי צריך להדחיו ג"פ במים. והוא מוסי' בע"ז: **יב.** הי"ה כסי שהבאי שם ראימה ממה שאמר המן לאחשוורוש על היהודים שכשגוי נוגע בכוס הם מדיחים שלוש פעמים. **יג.** בב"י יו"ד ל"א כתב שאם נמצאת תולעת בקרם המוח והמוח קיים וכו' הוא לא טריפה וריאה מטיטוס יש שבע שנים למרות שישנו ניקר במוחו. **יז.** איסור שהתערב בהיתר ואחת החתיכות נאכלה בשוגג, שאר החתיכות מותרות ומבואר בשו"ע יו"ד ק"ז שמותרות רק לאוכלן שתיים ואלא אחת אחת.

חידות מאת הגה"צ רבי זאב גולדווסר שליט"א ראש כולל 'עוד ינובון' א. מכנה משותף לבלעם (בפרשתינו) ולבן: **ב.** בפרשה בלעם "ויחבוש את אתונו" מי עוד בתורה חבש חמורו והכין מרכבתו בעצמו (א' תשובות): **ג.** בפרשה 3 מזלות מוגלת מואב: **ד.** בפרשה 13 בניו כ"א במקום אחר בפרשה: **ה.** היכן מוזכר בתפילה עזה וקפריסין? **ו.** איך יתכן שנפסקו אחרת מהבעל דין עצמו שאם יאמר שהוא הזיק ההלכה שהוא פטור, ואם יגיד שהוא לא הזיק אזי יפסקו שהוא חייב? **ז.** מי בפרשה מכה מכה כפיים?

תשובות: א. על שתיים כתוב בפסוק שד' נגלה עליהם בחלום (י"א) שבלעם זה לבן. **ב.** אברהם "ויחבוש חמורו" וסוף "ויאסור מרכבתו" (לעלות לאבין) פרעה "ויאסור רכבו" (לרדוף את ישראל). **ג.** "כלחוך השור" יזל מים מ"דליו" ו"כארי" יתשנא, חודש אב מזל אריה. **ד.** קין (כ"ד כ"ב) שת (כ"ד י"ז) אדם (כ"ג י"ט). **ה.** באין כאלוקינו "יין קפריסין" כדי שתהא "עזה". **ו.** מודה בקנס פטור ואם לא הודה מחייבים אותו אם נודע שהוא הזיק. **ז.** כ"ד י' "ויחור בלק ויספוק כפיו".

חידות לילדים: א. איזה דבר אם אני מודה בו אני נפטר: **ב.** מתי לובשים טלית בעמרים חוץ מליל יו"כ: **ג.** איזה בע"ח מוזכר ראשון בפרשה: **ד.** איזה דבר אם נניח בחדר סגור הוא ייעלם מעצמו: **ה.** כמה ביצים אפשר לאכול על קיבה ריקה לגמרי? **ו.** אדם שלא התחתן אין לו ילדים ונקרא אבא?

תשובות: א. מודה בקנס. **ב.** מוצאי יו"כ. **ג.** ציפור. **ד.** קרח. **ה.** אחת. **ו.** כרגע שאוכל אחת הקיבה כבר לא ריקה. **ז.** שמו. אבא.

חידון משמעויות מילים לפרשת בלק: ז' משמעויות למילה אפס

אפס - אבל, אך. "ואפס את הדבר אשר אדבר אליך אותו תדבר" תרגום יונתן: "ובס' (במדבר כב לה). **אָפֶס - נגמר.** "כי אָפֶס כסף" תרגום: שלים (בראשית מז טו). **אפס - בלתי אפשרי.** "אפס כי עז תהם" רמב"ן (פס' כז): "אי אפשר בשום עניין (במדבר יח כ). **אפס - אלא, רק.** "אפס עצור ועזוב" ש"ד: "ולא ישאר אלא עצור ועזוב (לדברים לב לה). **אפס - קצה.** "ויראו אותו כל אפסי ארץ" מצודות ציון: אפסי קצות. (תהלים סז ח). **אפס - אין, לא קיים.** "ואפס כמוני" מצודת ציון: ענינו כמו לא (ישעיהו מז ט). "אפס זולתו". **אפס - הספרה 0**

מדור זה יש להימנע מלקרוא בשבת: רעיונות שנשלחו השבוע ובהם פתרונות לבעיות שהובאו בשבועות קודמים: **א.** פורום מיוחד במייל לספורי טה"ס! להרשמה שלח מייל לכתובת menahel.stam@gmail.com ופרשו בשורת הנושא: הצטרפות. **ב.** סטית מחיצה באף- למיטב ידיעתי אין לזה טיפול קסם [על פי הגנלה] והפיתרון היחיד זה ניתוח. לגבי שמאלה אם זה שווה לעשות ניתוח, זה תלוי מה רמת הסבל וכמה זה מפרעץ בחיים. זה ניתוח שאינו מורכב, עם התאוששות בבית של כשבוע או שבועיים. **ועוד כתבו:** לבן משפחה שלי המליצו בעזר מציון לנתח מחיצת אף עקומה אצל ד"ר אלאן חזן הרצליה מדיקל סנטר והיו תוצאות נהדרות. היחס שלו יוצא דופן. היינו כיסוי משמעותי ע"י הביטוח המשלים - צריך לבדוק בקופה. **ג.** לגבי ריח בגרענים אפשר לעשות בעקבות הזה - אפשר להשתמש בירענה. ואפילו להשיג בתמרוקים וכו'. מורחים פעם אחת בשבוע לפי ההוראות. מונע ריח לגמרי. יתכן שבהתחלה צריכים למרוח שוב כעבור חמישה ימים, אך במשך הזמן מספיק פעם בשבוע. **ועוד כתבו:** להשתמש באונגויל - כל יום לפזר קצת אבקת בנעל והריח נעלם. **ועוד כתבו:** גרביים לבנות לא עושות ריח יש גרביים שחרות שהקך רגל למטה לבן ייצור מיוחד שלא יהיה ריח. **ועוד כתבו:** לקנות נעליים מעור 100% (גם בתוך הנעל מעור, אפשר להשיג בתווית לדרמין) וכן לשים בנעליים ספידות זיעה. **ויש שכתבו:** לשים סודה לשתיה בנעל, אבל שמעתי שזה יכול לשרוף את הרגל ולעשות כוויות ב"א אם עושים את זה יש לנקות א"כ באופן יסודי כי זה יכול לשרוף את הרגל. **עוד על קשקשים:** מנסיון אישי לעשות שמן על הקרקפת ואחר כך שמפו פעם או פעמיים בשבוע מועיל פלאים. **ה.** למייל חסום אפשר לעשות כתובת מייל נוספת ולבקש לשלוח את הקוד לכתובת זו.

התורה חסה: בקשות עזרה וסיוע שנשלחו ע"י הקוראים, למי שיש פתרונות או רעיונות לשלוח ע"מ לסייע לציבור מתבקש לשלוח למייל שבסוף העלון והקב"ה יחזיר לו בכפלים: א. אשמח לדעת אם משהו ממלץ על אחת שיודעת לכסות שקע באף (אפילו ברמה של סדק) **ב.** מייל של גוגל שנחסם ואנינו מצליחים לפותחו והוא מאוד מאוד נחוץ לנו, מה ניתן לעשות: **ג.** מכונית כביסה שכבר לא מנקה כל כך טוב מה הפתרון: **ד.** נשמח לדעת מידע לטיפול בעין עצלה לילד בגיל 12 **ה.** בקשת עזרה לילד בן 16 הסובל מדום בשינה והמלצה על רופאים שמבצעים סד לשינה גם בגיל צעיר זה כרגע נותנים רק מגיל 18 + **ו.** נשמח לקבל מידע לטיפול לבעיות עור כרונית של פצעי עור מוגלתיים קטנים **ז.** מחפשים המלצה לרופא שיניים מיוחד לילדים סרבינים בב"ח. מחפש פטנט להוריד דבק 3 שניות ממכשירים (אלגנט) **ח.** אשמח לקבל מידע מבעלי נסיון בגידול ערבות, מתי הזמן הנכון לגזום וכמה, איך אפשר לגרום לערבות יפות יותר, וכן איך אפשר גם לגזום וגם שישארו מרוביות, והאם יש חילוקים בין עץ צעיר לבגיר ועוד מידע בכל האפשר.

הגיגים המיועדים לאלו שיש להם תועלת

אני לא רוצה להוריד את המצברוח לאף אחד, אבל כדאי לדעת: רוב הקיץ כבר מאחורינו. וגם המיעוט שעדיין לפנינו, רובו שלוש השבועות ואלול.

להאמין שפעם האנטישמים לא דיברו עברית.

מעניין למה החילוניים לא עושים לעצמם מכירות של "משנס". מה, הם לא סומכים על האנשים שלהם שיקחו רק מה ששילמו עליו?

בנט: אמרתי לקולומבוס לא אכפת לי לתת לך את הקרדיט של גילוי אמריקה, אבל נתנה בצניעות ואל תדחוף את התמונה שלך לספרי ההיסטוריה.

טופס 17 כולם יודעים מה זה. אבל מה הם הטפסים 1-עד 16, משהו יודע?

נהג האוטובוס שעוצר בתחנה במרחק כזה מהמדרכה שאף רכב לא יוכל לעקוף אותו.

המחמות הזה במכריח כל אורח שבא לשמחה שלו, לקבל ממנו נשיקה בלחי.

הגבאי הממונה לכתוב בגדול את המילה "היום" על ההזמנות בלוח המודעות.

רציני לנסוע למלון לשבת, אבל המלון כבר היה מלא אז קניתי בכסף הזה דגים ועוף וטשוולט לשבת ועוד 2 מזוגנים חדשים.

משפט של הליכוד: לקראת הבחירות הקרובות - טראמפ צריך ביבי חזק

איך אפשר להצניף יו יו סיני עד הירח? להניחו על חללית שתועדתת להמריא לירח.

הרגע שאתה מפקח ופתאום אתה מפסיק לשמוע.

מישהו ריחם על עני ביום חמיסין, והכניסו לביתו למזון ושתי קרה, האובייקט נהנה ופשוט לא הראה סימני עזיבה של הבית, אחרי שבועיים בעה"י רמז לו, נו, אינך מתגעגע לאשה ולילדים, ענה העני ואמר, אהה ממש תודה אני יתיכף מתקשר אליהם שיבואו לכאן.

יש מצב שטראמפ מבטל לי דוחות חניה?

היכן ניתן להשיג את העלון

לקבלת העלון באופן אוטומטי יש לשלוח מייל עם המילה 'הצטרפות' לכתובת alonalon+subscribe@googlegroups.com ולאחר מכן תקבלו הודעה, יש להשיב תשובה למייל שקיבלתם, ותקבלו אישור שצורפתם.

הודעות תגובות רעיונות פתרונות למערכת העלון יש לשלוח למייל זה 1@alalon.com ניתן להשיג בכתב גדול במייל הנ"ל.

כמו"כ ניתן להשיג את העלון בקובץ גליונות. בכל העלונים בשם הבית התורני. ובעוד קבצי עלונים. וכן בקול הלשון מקישים על מאגר השיעורים ועבריותהקובץ גליונות שלמה קולדצקי ומורידים מה שרוצים עלונים מהשבוע ומהחמש שנים אחרונות. **במחשב** ניתן להוריד בדרשו בבינינו ועוד, ע"ש: עלון קולדצקי. או עלול לשבת.

ניתן לקבל את העלון בפקס לקבלת העלון בפקס יש להתקשר למס' 0231326411 ולהקיש 1 ואז להקיש קוד עלון שמספרו 1010 ואז שוב 1

כמו"כ יהיה ניתן להשיג עלונים בבני ברק: צמוד לכניסה לתלמוד תורה כתב סופר מצד שמאל של הכניסה, בקופסה בפינה בחצר ברחוב סוקולוב 23.

העלון בכניסה לתלמוד תורה כתב סופר עולה סך של 30 אגורות לעלון (12 שקל לשנה, שכל חודש ממוצע כי בביה"מ לא יוצא), אפשר לשלם מראש לכמה שבועות קדימה, אפשר לשלם לאחר השבת, את התשלום יש לשלם בקופה הצמודה. או ב'גדרים פלוס' רשת הכוללים פרסד כי-עלון, (שלוחה 2422). אפשר לשלוח משם הודעות. **מי ששילם עבור כמה שבועות קדימה** אין לנו התחייבות לספק לו עלון במידה והיה חסר רח"ל או שלא יצא עלון. **הפצת העלון דרך המייל היא ללא תשלום,** וכן התשלום הוא רק על לקחת העלון מהמקום הנ"ל ולא על צילום העלון באופן עצמאי (וכמובן שהמפיצים שלא לוקחים את העלון מהמקום הנ"ל מופיצים באופן עצמאי ברור ופשוט שלא צריך לשלם). **המפיצים הקבועים** שרוצים להמשיך להפיץ את העלון נא לשלוח למייל הנ"ל את מקום הפצתם ובע"ה נפרסם אותם. תודה ויישר כח לכולם על זיכוי הרבים.

בשבועות קודמים היה כתוב היכן ניתן להשיג את העלון כעת מחוסר מקום אין את המדור היקר הזה.